

Kwaliteit van was

Was is de wieg van het bijenvolk. Pas in 1744 werd gezien, dat de bijen de was zelf produceren. Net-afgescheiden was is bijna kleurloos. Door propolis en kleurstoffen uit het stuifmeel wordt de was geel.

Bij het bepalen van de kwaliteit van was, wordt tegenwoordig gelet op verontreinigingen en dan vooral door bestrijdingsmiddelen. Zware metalen worden in was aangetroffen, vooral lood. Was uit een door lood vervuild gebied bevat 2-3 maal zoveel lood als was uit een "schone" streek. Als was opgesmolten wordt in water, verdwijnt het lood in het water.

Veel bestrijdingsmiddelen lossen op in vet en dus ook in was. De beruchtste zijn de gechloreerde koolwaterstoffen (bijvoorbeeld DDT) en de PCB's. Er is weinig bekend over deze stoffen in de was. Waarschijnlijk is de hoeveelheid zo klein, dat het broed er geen hinder van ondervindt.

Van de bestrijdingsmiddelen die in de bijenteelt worden toegepast, weten we meer. In de eerste plaats paradichloorbenzol, PDCB oftewel motteballen. Die worden nog veel toegepast bij de wasmotbestrijding. Worden enkele ramen direct uit de opslag met PDCB in een kast gehangen, dan kan het volk behoorlijk schade oplopen of zelfs doodgaan. Als de ramen enkele uren of dagen worden gelucht is er geen merkbare schade. Maar er zit nog wel degelijk PDCB in de raat. Door de hoge temperatuur in de kast verdampt dit laatste restje en trekt in de honing. Daar kan het bijna niet uit verdampen, ook niet met het oogsten van de honing.

De laatste jaren wordt de belasting met bestrijdingsmiddelen tegen de varroamijt een probleem. In de honing werden deze middelen nog niet gevonden, in de was wel. Tot nu toe is er nog geen schade bij het broed aangetoond. Maar de samenwerkende effecten van verschillende bestrijdingsmiddelen zijn niet uitgesloten. En eenmaal in de was blijven ze er in. Daarom moeten we zo zuinig mogelijk omgaan met deze bestrijdingsmiddelen.

Schweizerische Bienen Zeitung 10 en 12/1991

Rectificatie

In de 'Snippers' van het vorige nummer werd aangehaald dat medicinale alcohol gebruikt werd voor het oplossen van propolis. Medicinale honing is echter alleen geschikt voor uitwendig gebruik. U dient dus te vragen naar zuivere alcohol die wel geschikt is voor inwendig gebruik.

Bijennest in schoorsteenpijp

Ab Groote, Emmen

We wisten dat er een bijennest in deze schoorsteenpijp zat, $\pm 3,5$ jaar bevolkt geweest. Bij het verwijderen van deze schoorsteenpijp kwam het bijennest tevoorschijn. Het nest heeft een doorsnede van 30 cm en is ± 200 cm lang, het volk is in het voorjaar van 1991 waarschijnlijk verhongerd gezien het aantal dode bijen en broed.

